POLITICA UNIUNII EUROPENE ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

CZU: 346.545/.546:161.1 UE

Lilia GRIBINCEA[1]**,**
Universitatea de Stat din Moldova

REZUMAT. *În prezentul studiu sunt analizate, prin prisma reglementărilor Uniunii Europene, cele mai relevante aspecte ce țin de politicile Uniunii în domeniul concurenței. Politica în domeniul concurenței reprezintă un instrument esențial pentru buna funcționare a pieței interne. Totuși, schimbările economice, sociale, tehnologice și geopolitice impun evaluarea periodică a instrumentelor de politică în domeniul concurenței pentru a decide dacă acestea asigură atingerea obiectivului fundamental în materie de concurență sau dacă aceste instrumente trebuie adaptate. Sunt analizate prevederile art. 101, alin.(1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene care interzice acordurile anticoncurențiale, dar și cazurile în care prevederile alin.(1) ale art.101 pot fi declarate inaplicabile.*

Alte aspect relevante analizate se referă la interzicerea abuzului de poziție dominantă, controlul concentrărilor economice între întreprinderi, interzicerea ajutoarelor de stat, dar și posibilitatea aplicării derogărilor de la prevederile art.107, alin. (1) în cazul în care acestea sunt justificate prin obiective de politică specifice, cum ar fi abordarea unor perturbări economice grave sau din motive de interes european comun.

Cuvinte-cheie: *concurență, piața internă, poziție dominantă, practicile abuzive, acordurilor anticoncurențiale, ajutoare de stat, practici concertate.*

ABSTRACT. *In the present study are analyzed, through the lens of European Union regulations, the most relevant aspects related to Union policies in the field of competition. Competition policy is an essential tool for the proper functioning of the internal market. However, economic, social, technological and geopolitical changes require periodic assessment of competition policy instruments to decide whether they achieve the fundamental competition objective or whether these instruments need to be adapted. The provisions of art. 101, paragraph (1) of the Treaty on the Functioning of the European Union which prohibits agreements between undertakings are analyzed, but also the cases in which the provisions of paragraph (1) of art. 101 can be declared inapplicable.*

Other relevant aspects analyzed refer to the prohibition of the abuse of a dominant position, the control of economic concentrations between enterprises, the prohibition of state aid, but also the possibility of applying derogations from the provisions of art. 107, para. (1) if they are justified by specific policy objectives, such as addressing serious economic disruptions or for reasons of common European interest.

Keywords: *competition, internal market, dominant position, agreements between undertakings, aid granted by a Member State, concerted practices.*

Introducere.

Concurența este o competiție între întreprinderi, exercitată în domeniile deschise ale pieței pentru atragerea și menținerea clientelei, în scopul obținerii profitului. În prezentul articol ne propunem să studiem cele mai relevante aspecte ale politicii concurențiale a Uniunii Europene prin prisma reglementărilor Uniunii Europene. Vom analiza obiectivele normelor Uniunii Europene în materie de concurență, rolul instituțiilor Uniunii Europene în domeniul concurenței, interzicerea totală a acordurilor anticoncurențiale. Vom evidenția practicile abuzive prevăzute în art.102 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene[1]. Ne vom referi la incompatibilitatea ajutoarelor de stat cu piața internă, dar vom expune și ajutoarele compatibile cu piața internă precum și ajutoarele care pot fi considerate compatibile cu piața internă. Vor fi analizate și

[1] **Lilia GRIBINCEA,** doctor în drept, conferențiar universitar, Șefa Departamentului Drept Internațional și European, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova. ID ORCID https://orcid.org/0000-0002-7371-5379 , e-mail lilia.gribincea@usm.md

derogările instituie de la prevederile art.107, alin. (1) al Tratatului privind Funcţionarea Uniunii Europene în cazul în care acestea sunt justificate prin obiective de politică specific.

Revizuirea literaturii.

În prezentul studiu sunt analizate prevederile Tratatului privind Funcţionarea Uniunii Europene în domeniul politicii concurenţiale, precum şi a regulamentelor şi directivelor UE pertinente. Sunt analizate şi unele comunicări ale Comisiei Europene şi unele hotărâri ale Curţii de Justiţie a Uniunii Europene în materie de concurenţă.

Metodologia cercetării.

La elaborarea prezentului studiu au fost utilizate surse teoretice şi practice, fiind aplicată metoda logică prin compararea şi analiza aprofundată a reglementărilor Uniunii Europene în domeniul controlului concentrărilor economice, antitrust, ajutoarele de stat. A fost aplicată metoda comparativă, fiind analizate prevederile Tratatului privind Funcţionarea Uniunii Europene, a regulamentelor, directivelor şi unele comunicări ale Comisiei Europene în domeniul concurenţei. Metodologia cercetării a inclus şi jurisprudenţa Curţii de Justiţie a Uniunii Europene.

Rezultate şi discuţii.

1. Obiectivul principal al normelor Uniunii Europene în materie de concurenţă. Principalul obiectiv al normelor Uniunii Europene în materie de concurenţă este asigurarea bunei funcţionări a pieţei interne. Politica în domeniul concurenţei reprezintă un instrument esenţial pentru realizarea unei pieţe interne libere şi dinamice, promovând bunăstarea economică generală. Un grad ridicat de concurenţă are drept consecinţă îmbunătăţirea performanţei economice a unui stat, deschiderea oportunităţilor de afaceri cetăţenilor acestuia şi reducerea costurilor bunurilor şi serviciilor la nivelul întregii economii.

Reglementările Uniunii Europene garantează întreprinderilor condiţii echitabile şi egale de concurenţă, fiind luate în considerare aspecte precum inovarea, standardele comune sau dezvoltarea întreprinderilor mici.

2. Rolul Instituţiilor Uniunii Europene în domeniul concurenţei. În Uniunea Europeană există **două comisii parlamentare care se ocupă** de probleme ce ţin de politica în domeniul concurenţei şi de protecţia consumatorului:

- *Comisia pentru afaceri economice şi monetare,* care se ocupă de politica economică şi monetară a Uniunii Europene, de normele în domeniul concurenţei şi ajutorul de stat acordat întreprinderilor şi
- *Comisia pentru piaţa internă şi protecţia consumatorilor*, care are competenţă de supraveghere şi control legislativ al normelor Uniunii Europene privind piaţa unică, inclusiv piaţa unică digitală, politica vamală şi protecţia consumatorilor.

Normele privind concurenţa şi protecţia consumatorului sunt adoptate de Parlamentul European şi Consiliului Uniunii Europene. Potrivit art.103, alin.1) al Tratatului privind Funcţionarea Uniunii Europene, regulamentele sau directivele utile în vederea aplicării principiilor prevăzute la articolele 101 şi 102 se adoptă de către Consiliu, la propunerea Comisiei şi după consultarea Parlamentului European.

Comisia Europeană asigură aplicarea legislaţiei Uniunii Europene în domeniul concurenţei. În principal, Comisia Europeană monitorizează şi, eventual, blochează acordurile anticoncurenţiale, abuzurile de poziţie dominantă, fuziunile şi achiziţiile şi ajutoarele de stat. Conform prevederilor art.7 al Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 şi 82 din tratat[3] , în cazul în care Comisia, acţionând ca urmare a unei plângeri sau din oficiu, constată că există o încălcare a articolului 101 sau 102 din tratat, poate solicita printr-o decizie întreprinderilor şi asociaţiilor de întreprinderi în cauză să înceteze încălcarea respectivă. Astfel, Comisia le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale care sunt proporţionale cu încălcarea comisă şi necesare pentru încetarea efectivă a încălcării.

Curtea de Justiţie a Uniunii Europene asigură interpretarea şi aplicare uniformă a legislaţiei în domeniul concurenţei pe tot teritoriul Uniunii Europene. Curtea de Justiţie a Uniunii Europene a

pronunțat mai multe hotărâri care au contribuit la stabilirea unei concurenţe eficiente pe piața internă, ceea ce a asigurat o ofertă mai variată şi preţuri mai mici.

3. Instrumentele politicii UE în domeniul concurenței. Legislația Uniunii Europene în domeniul concurenței include norme antitrust, norme privind controlul concentrărilor economice, ajutoarele de stat, întreprinderile și serviciile publice de interes economic general.

4. Interzicerea totală a acordurilor anticoncurențiale. Conform prevederilor art.101, alin.(1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene[1], sunt incompatibile cu piața internă și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot afecta comerțul dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne. Acordurile sau deciziile interzise în temeiul art.101, sunt nule de drept.

În special, sunt interzise acordurile, deciziile și practicile concertate care:

a) stabilesc, direct sau indirect, prețuri de cumpărare sau de vânzare sau orice alte condiții de tranzacționare ;

b) limitează sau controlează producția, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investițiile;

c) împart piețele sau sursele de aprovizionare;

d) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;

e) condiționează încheierea contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

Prin urmare, sunt interzise și nule de drept toate acordurile între întreprinderi care au ca obiect sau efect afectarea concurenței și comerțului dintre statele membre. Putem menționa cu titlu de exemplu înțelegerile de cartel, practicile concertate pentru stabilirea prețurilor sau limitarea producției sau împărțirea pieței între întreprinderi.

În art.101, alin.(3) al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene[1] sunt menționate cazurile în care prevederile alin.(1) ale art.101pot fi declarate inaplicabile. Conform reglementării, prevederile alin.(1) ale art.101 pot fi declarate inaplicabile oricăror acorduri sau categorii de acorduri între întreprinderi, oricăror decizii sau categorii de decizii ale asocierilor de întreprinderi și oricăror practici concertate sau categorii de practici concertate care contribuie la îmbunătățirea producției sau distribuției de produse ori la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând totodată consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut. Totuși, trebuie îndeplinite următoarele două cerințe:

- acordurile, deciziile și practicile menționate să nu impună întreprinderilor în cauză restricții care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective și
- să nu ofere acestora posibilitatea de a elimina concurența în ceea ce privește o parte semnificativă a produselor în cauză.

Drept exemplu de acorduri care pot fi considerate că respectă condițiile prevăzute la rt.101, alin. (3) pot fi menționate acordurile verticale pentru cumpărarea ori vânzarea de bunuri sau servicii, atunci când asemenea acorduri sunt încheiate între întreprinderi neconcurente, între anumite întreprinderi concurente ori de către anumite asociații de comercianți cu amănuntul, precum și acordurile verticale care conțin dispoziții auxiliare privind transferul sau utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Regulamentul (UE) 2022/720 al Comisiei din 10 mai 2022 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europenela categoriile de acorduri verticale și practici concertate[2] definește în art.1 *acordul vertical* ca fiind un acord sau practică concertată convenit(ă) între două sau mai multe întreprinderi care acționează fiecare, în sensul acordului sau al practicii concertate, la niveluri diferite ale lanțului de producție sau de distribuție, și care se referă la condițiile în care părțile pot cumpăra, vinde sau revinde anumite bunuri sau servicii.

Unele acorduri, chiar dacă nu îndeplinesc condițiile stabilite de art.101, alin.(3), nu sunt considerate încălcări în situația în care au o importanță minoră și un impact redus asupra pieței. Ne

referim la „acordurile de importanță minoră”, fiind aplicabil principiul *de minimis*. Se consideră că asemenea acorduri sunt utile pentru cooperarea dintre întreprinderile mici și mijlocii.

În Comunicarea 2014/C 291/01privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Comunicarea *de minimis*) [8], Comisia consideră că acordurile între întreprinderi care afectează comerțul dintre statele membre și care pot avea ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din tratat în următoarele două cazuri :

- cota de piață cumulată deținută de părțile la acord nu depășește 10 % pe niciuna dintre piețele relevante vizate de respectivul acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care sunt concurenți existenți sau potențiali pe una din aceste piețe (acorduri între concurenți) sau
- cota de piață deținută de fiecare dintre părțile la acord nu depășește 15 % pe niciuna dintre piețele relevante vizate de acord, atunci când acordul este încheiat între întreprinderi care nu sunt concurenți existenți sau potențiali pe niciuna din aceste piețe (acorduri între neconcurenți).

Pentru situația în care este dificil să se stabilească dacă este vorba de un acord între concurenți sau de un acord între neconcurenți, se aplică pragul de 10 %.

Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene [7] prevede anumite norme necesare pentru a asigura că orice persoană care a suferit un prejudiciu cauzat de o încălcare a legislației în materie de concurență de către o întreprindere sau o asociație de întreprinderi, își poate exercita în mod efectiv dreptul de a solicita întreprinderii respective sau asociații de întreprinderi o despăgubire integrală pentru prejudiciul respectiv.

Directiva 2014/104/UE [7] instituie despăgubiri integrale și obligă Statele membre să se asigure că orice persoană fizică sau juridică care a suportat un prejudiciu cauzat de o încălcare a legislației în materie de concurență poate solicita și obține despăgubiri integrale pentru prejudiciul respectiv. Despăgubirile integrale plasează persoanele care au suportat un prejudiciu în poziția în care s-ar fi aflat dacă încălcarea legislației în materie de concurență nu ar fi fost săvârșită. Prin urmare, acestea includ dreptul la despăgubiri pentru pierderea efectivă și pentru câștigul nerealizat plus plata dobânzii. Totuși, despăgubirea integrală nu poate fi excesivă, indiferent dacă despăgubirea integrală se produce în urma unor despăgubiri punitive, multiple sau de altă natură.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în Cauza C-226/11 *„Concurență – Articolul 101 alineatul (1) TFUE – Înțelegere – Caracterul semnificativ al unei restrângeri – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Articolul 3 alineatul (2) – Autoritate națională de concurență – Practică ce poate să afecteze comerțul dintre statele membre – Investigare și sancționare – Nedepășirea pragurilor cotei de piață stabilite în «Comunicarea de minimis» – Restrângeri prin obiect”*, a clarificat faptul că un acord care ar putea afecta comerțul dintre statele membre și care are ca obiect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune constituie, prin natura sa și independent de orice impact concret pe care l-ar putea avea, o restrângere semnificativă a concurenței [9].

5. Interzicerea abuzului de poziție dominantă. Sediul materiei îl constituie art.102 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene[1], care prevede că este incompatibilă cu piața internă și interzisă, în măsura în care poate afecta comerțul dintre statele membre, folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia.

După cum observăm, din reglementare rezultă că nu este interzisă poziția dominantă, ci doar abuzul de poziție dominantă. Dar o poziție dominantă conferă unei întreprinderi o responsabilitate specială de a se asigura că comportamentul său nu denaturează concurența.

Potrivit prevederilor art.102 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene[1], practicile abuzive pot consta în:

- impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de vânzare sau de cumpărare sau a altor condiții de tranzacționare inechitabile;
- limitează producția, comercializarea sau dezvoltarea tehnică în dezavantajul consumatorilor;
- aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;
- condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

În cazul în care o întreprindere care deține o poziție dominantă pe o anumită piață ar abuza de această poziție, ar provoca prejudicii atât consumatorilor, cât și concurenților. Unul dintre cele mai importante și mai cunoscute cazuri de abuz de poziție dominantă este cazul Microsoft. Comisia, prin Decizia 2007/53/CE din 24 mai 2004, a constatat că Microsoft a abuzat de poziția sa dominantă în privința sistemelor de operare pentru PC-uri reținând informații critice privind interoperabilitatea de la concurenții săi, ceea ce înseamnă că furnizorii de sisteme de operare concurente nu erau în măsură să concureze efectiv.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin Hotărârea Curții din 14 februarie 1978, United Brands Company și United Brands Continentaal BV împotriva Comisiei Comunităților Europene, Cauza 27/76[11] a statuat că o poziție dominantă este examinată în raport cu piața internă în ansamblu sau cel puțin cu o parte substanțială a acesteia. Mărimea pieței examinate este evaluată în dependență de următorii factori: caracteristicile produsului, de accesibilitatea unor produse alternative, precum și de comportamentul sau disponibilitatea consumatorilor de a alege produse alternative.

La 14 septembrie 2022, a fost adoptat Regulamentul (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivelor (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale) [4], care stabilește obligații specifice pentru platformele online considerate controlori de acces. Atât serviciile digitale, cât și platformele online, joacă un rol din ce în ce mai important în economie, în special pe piața internă, permițând entităților comerciale să ajungă la utilizatorii din întreaga Uniune, facilitând comerțul transfrontalier și deschizând oportunități de afaceri cu totul noi pentru un număr mare de societăți din Uniune, în beneficiul consumatorilor din Uniune. Însă, serviciile de platformă esențiale prezintă o serie de caracteristici care pot fi exploatate de întreprinderile care le furnizează, cum sunt, de exemplu, economiile de scară extreme, care rezultă adesea din costuri marginale aproape zero pentru adăugarea de utilizatori comerciali sau utilizatori finali.

6. Controlul concentrărilor economice între întreprinderi. Potrivit art.3, alin. (1) al Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi[6], se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părți ale unor întreprinderi sau preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora.

Regulamentul (CE) nr. 139/2004[6] stabilește în art.4 ca regulă generală că, concentrările care au dimensiune UE trebuie notificate Comisiei înainte de punerea în aplicare și după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control. Notificarea poate fi efectuată și în cazurile în care întreprinderile implicate demonstrează Comisiei intenția de bună credință de a încheia un acord sau, în cazul unei oferte publice, în cazul în care și-au anunțat public intenția de a face o astfel de ofertă, cu condiția ca acordul sau oferta planificată să aibă ca rezultat o concentrare cu dimensiune UE.

7. Interzicerea ajutoarelor de stat. Potrivit art.107, alin. (1) al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene[1], sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

În continuare, în alin. (2) și (3) ale art.107, ajutoarele sunt clasificate în *„ajutoare compatibile cu piața internă"* și *„ajutoare considerate compatibile cu piața internă*".

Astfel, sunt considerate *ajutoare compatibile cu piața internă* :

a) care au caracter social și sunt acordate consumatorilor individuali, cu condiția ca acestea să fie acordate fără discriminare în funcție de originea produselor;

b) care sunt destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare;

c) care sunt acordate economiei anumitor regiuni ale Republicii Federale Germania afectate de divizarea Germaniei, în măsura în care acestea sunt necesare pentru compensarea dezavantajelor economice cauzate de această divizare. În termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, poate adopta o decizie de abrogare a prezentei litere.

Din categoria *ajutoarelor considerate compatibile cu piața internă* pot fi menționate:

a) ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut, precum și a regiunilor prevăzute la art.349, avându-se în vedere situația lor structurală, economică și social;

b) ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru;

c) ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun;

d) ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și de concurență în Uniune într-o măsură care contravine interesului comun;

e) alte categorii de ajutoare stabilite prin decizie a Consiliului, care hotărăște la propunerea Comisiei.

Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene[1] instituie anumite derogări de la prevederile art.107, alin. (1) în cazul în care acestea sunt justificate prin obiective de politică specifice, cum ar fi abordarea unor perturbări economice grave sau din motive de interes european comun. Asemenea măsuri au fost luate în contextul crizei financiare mondiale sau prin adoptarea Cadrului temporar privind ajutoarele de stat de sprijinire a economiei în timpul epidemiei de COVID-19. Cel mai recent exemplu îl constituie Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C 131 I/01) [10]. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene[1], Comisia poate declara compatibile cu piața internă ajutoarele menite „să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru". Comisia Europeană consideră că agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, sancțiunile impuse de UE sau de partenerii săi internaționali și contramăsurile luate, de exemplu, de către Rusia au creat incertitudini economice semnificative, au perturbat fluxurile comerciale și lanțurile de aprovizionare și au condus la creșteri excepțional de mari și neașteptate ale prețurilor, în special la gaze naturale și energie electrică, dar și la numeroși alți factori de producție și la materii prime și bunuri primare, inclusiv în sectorul agroalimentar. Aceste efecte, luate împreună, au cauzat o perturbare gravă a economiei în toate statele membre. În consecință, o gamă largă de sectoare economice din toate statele membre sunt afectate de o perturbare economică gravă. Pe această bază, Comisia a considerat că este oportun să fie stabilite criteriile de evaluare a măsurilor de ajutoare de stat pe care statele membre le pot adopta pentru a remedia această

perturbare gravă [10, pct.35, 36]. Orice fnanțare din partea statului care îndeplinește criteriile stabilite la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene[1] reprezintă ajutor de stat și, în temeiul articolului 108 alin. (3), trebuie notificată Comisiei. Potrivit prevederilor art. 109 din Tratat, Consiliul poate stabili categoriile de ajutoare care sunt exceptate de la această obligație de notificare. În conformitate cu art. 108 alin. (4) din Tratat, Comisia poate adopta regulamente privind aceste categorii de ajutoare de stat. Pentru o definire mai bună a priorităților în materie de activități de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat precum și pentru o evaluare mai eficientă și un control al respectării normelor privind ajutoarele de stat la nivel național și la nivelul Uniunii, a fost adoptat Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat[5].

Concluzii.

Articolul 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene interzice acordurile între întreprinderi care pot afecta comerțul dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a clarificat că această dispoziție nu se aplică situațiilor în care impactul acordului asupra comerțului dintre statele membre sau asupra concurenței nu este semnificativ (Cauza C-226/11). Comisia Europeană cooperează cu autoritățile de concurență ale statelor membre pentru aplicarea normele Uniunii Europene de concurență.

Articolele 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) sunt o chestiune de ordine publică trebuie aplicate în mod eficace pe întreg cuprinsul Uniunii pentru a asigura că nu este denaturată concurența pe piața internă.

În concluzie, putem menționa că deși legislația Uniunii Europene în domeniul concurenței este revizuită periodic, schimbările economice, sociale, tehnologice și geopolitice ridică noi provocări pentru politica Uniunii Europene în domeniul concurenței.

Referințe:

1. Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene. Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/2020-03-01, (Accesat la 3 mai 2023).
2. Regulamentul (UE) 2022/720 al Comisiei din 10 mai 2022 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene la categoriile de acorduri verticale și practici concertate. Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0720&qid=1683530449847. (Accesat la 7 mai 2023).
3. Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat. Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02003R0001-20090701&qid=1683532518182, (Accesat la 2 mai 2023).
4. Regulamentul (UE) 2022/1925 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2022 privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivelor (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale). Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32022R1925. (Accesat la 8 mai 2023).
5. Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20210801 (Accesat la 8 mai 2023).
6. Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi. Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32004R0139&qid=1683565129912 (Accesat la 8 mai 2023).

7. Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene. Disponibilă : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A32014L0104 (Accesat la 8 mai 2023).
8. Comunicarea Comisiei 2014/C 291/01privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Comunicarea *de minimis*). Disponibilă : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52014XC0830(01) (Accesat la 8 mai 2023).
9. Hotărârea CJUE (Camera a doua), 13 decembrie 2012, „Concurență – Articolul 101 alineatul (1) TFUE – Înțelegere – Caracterul semnificativ al unei restrângeri – Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Articolul 3 alineatul (2) – Autoritate națională de concurență – Practică ce poate să afecteze comerțul dintre statele membre – Investigare și sancționare – Nedepășirea pragurilor cotei de piață stabilite în «Comunicarea de minimis» – Restrângeri prin obiect" În cauza C-226/11. Disponibilă : https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=38409A63DAE42A41227DA2225328355E?text=&docid=131804&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5847383 (Accesat la 8 mai, 2023).
10. Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C 131 I/01) Disponibil : https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0324(10) (Accesat la 8 mai, 2023).
11. Hotărârea Curții din 14 februarie 1978. United Brands Company și United Brands Continentaal BV împotriva Comisiei Comunităților Europene.Cauza 27/76.